

Team : Samenleving
Ambtenaar : Katja Moesker
Telefoonnummer : 140516
Ons kenmerk :

Adviesraad Sociaal Domein
T.a.v. mevrouw M. Bethlehem
Postbus 38
8430 AA OOSTERWOLDE

Onderwerp : Reactie op uw advies op de doe-agenda's Visie op Samenleven
dd 11 januari 2021.

Oosterwolde,

Beste leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Aanleiding

U heeft een advies uitgebracht over de vijf doe-agenda's behorend bij de Visie op Samenleven. Onze hartelijke dank daarvoor. Uw advies draagt er aan bij dat het perspectief van inwoners, in het bijzonder cliënten in het kader van de Jeugdwet, Participatiewet en Wmo, tot zijn recht komt in de doe-agenda's. Hieronder lichten wij onze reactie per onderwerp toe.

Algemene opmerkingen (oplegger ASDO)

Punt 1 Het is een voorlopige reactie op basis van het concept van november 2020, waar de wijzigingen op basis van reactie van betrokkenen en eerdere opmerkingen van de Adviesraad nog niet in verwerkt waren. Onze reactie: Wij hebben hiervoor begrip. Op basis van alle reacties hebben wij de doe-agenda aangepast. Deze sturen wij nu ter besluitvorming naar de gemeenteraad. Mocht deze aangepaste doe-agenda nog leiden tot extra vragen of opmerkingen, dan is het fijn als u deze nog aan ons doorgeeft zodat we deze kunnen delen met de raad.

Punt 2 Monitoring. Wij verwachten geen intenties, maar getallen die een richting geven of het doel wordt bereikt middels de gekozen interventie/inspanning/instrument. Advies om per inspanning concreet te maken hoe resultaten gemeten gaan worden. Onze reactie: Wij zijn het helemaal met u eens. We werken met doe-agenda's juist om zicht te krijgen op hoe inspanningen bijdragen aan de gestelde doelen. Bij monitoring van inspanningen kunnen we zowel kwantitatieve- als kwalitatieve methoden inzetten. Hier gaan we op verschillende manieren inhoud aan geven:

- Een tweejaarlijkse burgerpeiling die aansluit bij de in de doe-agenda's benoemde indicatoren en overige zaken genoemd in de bijlage Monitoring bij elke doe-agenda.
- Op inspanningsniveau formuleren we samen met de betrokken partijen welke meetinstrumenten we inzetten om de resultaten van de inspanning te monitoren.
- Met gesubsidieerde instellingen maken we resultaatgerichte prestatieafspraken.

U doet voor verschillende inspanningen suggesties hoe de monitoring vorm te geven. Aangezien we deze monitoring gaan opzetten in samenspraak met betrokken partijen kunnen we deze suggesties nu nog niet opnemen in de doe-agenda. We betrekken uw suggesties in de bespreking met betrokkenen.

Punt 3 Wens om een inhoudelijke reactie te ontvangen, ook op ongevraagde adviezen, onder andere over de lijst met inspanningen. Onze reactie: hieraan geven wij graag gevolg. In deze brief reageren wij op alle door u ingebrachte adviezen.

Reactie doe-agenda B Meedoen op de arbeidsmarkt en in vrijwilligerswerk

- **Punt 1 Duurzame uitstroom – alert blijven op werkgelegenheidsmogelijkheden provinciale arbeidsmarkt en alert zijn op beperkte mobiliteit van werkzoekenden.** Onze reactie: We zijn het hier mee eens en doen dit inderdaad. We participeren actief binnen de arbeidsmarktregio Fryslân en maken gebruik van de werkgeverscontacten, regelingen en instrumenten. Daarnaast participeren we in de sub regio Zuidoost Friesland waarin we gezamenlijk onderzoeken waar de mogelijkheden op de arbeidsmarkt liggen en onze inzet richting werkgevers hierop afstemmen.
- **Punt 2 Kansen gemeentelijke arbeidsmarkt, denk aan transport en logistiek oa als gevolg van Ecomunitypark.** Onze reactie: Dit biedt inderdaad mogelijk kansen die we in de gaten houden.
- **Punt 3 De voorgenomen uitstroom van bijstandsgerechtigden hoger dan in het verleden verwezenlijkt. Is dit realistisch? Waak voor teleurstellingen bij werkzoekenden en bij professionals die hen begeleiden.** Onze reactie: Het zijn doelstellingen die de gemeenteraad al heeft vastgesteld in de nota 'Op weg naar een inclusief Ooststellingwerf'. We nemen deze in de doe-agenda over omdat het ons streven blijft. In hoeverre dit haalbaar is, helemaal in deze onzekere tijden als gevolg van Corona, zullen we moeten bezien.
- **Punt 4 Verbetering taalbeheersing inburgeraars.** Onze reactie: Wij onderschrijven het belang hiervan. Taalonderwijs past bij de taak die we als gemeente krijgen met de nieuwe Wet Inburgering en is voor ons een belangrijk uitgangspunt. Deze wet gaat per 1 januari 2022 in en heeft onder andere tot doel de taalbeheersing te versterken door inburgeraars al vroeg praktijkervaring op te laten doen.
- **Punt 5 Participatieladder en privacy.** Onze reactie: We hebben de privacy van onze inwoners hoog in het vaandel. Ook bij de inzet en registratie van de Participatieladder. De vaststelling op welke trede van de Participatieladder iemand staat stellen we in gesprek met betrokkene vast. Hierover vindt geen communicatie met derden plaats. Wel brengen we totaalaantallen in beeld zodat we weten hoe de bestandsopbouw is en zicht hebben op de voortgang.
- **Punt 6 Doorstroom vanuit dagbesteding – aandacht voor persoon.** Onze reactie: Wij zijn het met u eens dat aansluiten bij de persoon en zijn of haar intrinsieke motivatie belangrijk is. We blijven geïndiceerde dagbesteding bieden als dat de meest geschikte manier is om mee te doen. Voor wie dat kan en wil, kijken we of doorstroom mogelijk is. Denk aan doorstroom naar arbeidsmatige dagbesteding of vrijwilligerswerk. De intrinsieke motivatie van de inwoner is hierbij leidend.

Reactie doe-agenda C Meedoen in het maatschappelijk leven

- **Punt 1 Omvorming minimaregelingen tot één maatwerkbudget is positief maar moet niet leiden tot verschraving van regelingen.** Onze reactie: Verschraving van de regelingen is niet de insteek. We willen meer op maat ondersteuning bieden, omdat we merken dat alle inwoners iets anders nodig hebben om mee te doen. Een maatwerkbudget biedt meer ruimte aan de professional om te doen wat nodig is zodat de inwoner mee kan doen in de samenleving.
- **Punt 2 Doorontwikkeling Klankbordgroep naar Alliantie tegen Armoede – onderschrijving van nut en noodzaak hiervan.** Reactie college: Het is fijn dat u er net zo tegen aan kijkt als wij. We houden u op de hoogte houden over de doorontwikkeling van de Klankbordgroep naar een Alliantie.
- **Punt 3 (voor zowel doe-agenda B als C): Aanbeveling voor 1 aanspreekpunt voor betrokkenen met durf om te doen.** Onze reactie: dit is precies wat wij voorstaan. Dit komt onder andere bij doel 5 uit de doe-agenda naar voren.

Reactie doe-agenda G Iedereen doet en ontmoet (sociale, culturele en sportinfrastructuur)

- **Punt 1 Bij Indicator 1 wordt bij de analyse benoemd dat door inwoners het aanbod aan speelplekken en activiteiten voor kinderen als onvoldoende wordt bestempeld. U vindt geen doel of inspanning terug op dit punt in de doe-agenda.** Onze reactie: Dit onderdeel wordt opgepakt in het kader van het Lokaal Sport Akkoord. We waren inderdaad vergeten dit te benoemen in de doe-agenda. Dit is aangepast door bij indicator 1 de tekst op te nemen: 'In het lokaal sport akkoord is aandacht voor uitdagende speelaccommodaties'.
- **Punt 2 Adviezen bij monitoring specifiek.** Onze reactie: U doet voor verschillende inspanningen suggesties hoe de monitoring vorm te geven. We verwijzen naar onze reactie hierboven (Monitoring algemeen). De monitoringbijlage bij deze doe-agenda geeft inzicht in de monitoring *per indicator*. De monitoring van de diverse *inspanningen* gaan we opzetten in samenspraak met betrokken partijen kunnen we uw suggesties nu nog niet opnemen in de lijst met inspanningen. We betrekken uw suggesties bij de bespreking met betrokkenen.
- **Punt 3 Doel 1, activiteit 3 'Subsidie Amateuristische kunstuitingen' – de term 'amateuristisch' dekt de lading niet.** Onze reactie: We nemen uw advies om deze omschrijving te wijzigen in 'Subsidie lokale kunst- en cultuurbeoefening' over.
- **Punt 4 Doel 1, activiteit 6 'Regeling Stellingwerfs'**
Onze reactie: U maakt bezwaar tegen de cofinancieringsvereiste voor projecten in de Regeling Stellingwerfs. Het college heeft hier kennis van genomen. Op korte termijn zullen gedeputeerde Sietske Poepjes en de twee portefeuillehouders van Weststellingwerf en Ooststellingwerf de Regeling Stellingwerfs 2020 evalueren.
- **Punt 5 Doel 11, activiteit 41 'Bestuurscoach'**
Onze reactie: U vraagt zich af of een bestuurscoach een persoon moet zijn of dat dit ook een platform kan zijn. Ook geeft u aan dat uws inziens het motto van dit project 'Leer het ons zelf doen' zou moeten zijn. Wij kunnen ons vinden in deze suggesties en geven deze mee aan de werkgroep bestuurscoach, die dit plan verder uitwerkt. De werkgroep bestaat uit inwoners en professionals van Stichting Scala en de gemeente. In de toelichting van activiteit 41 in de inspanningen-bijlage hebben we uw ideeën verwerkt.
- **Punt 6 Nog niet bij alle inspanningen een trekker vermeld.** Onze reactie: Dit is een terechte opmerking. Dit gaan we binnenkort doen in overleg met de betrokkenen. Elke inspanning krijgt een verantwoordelijke.
- **Punt 7 Bij onderzoeken: geef aan wanneer het onderzoek klaar moet zijn.** Onze reactie: Dit gaan we in overleg met de betrokkenen bepalen.
- **Punt 8 Vraag over bekostiging Kunstwerf.** Onze reactie: De subsidiëring van Kunstwerf is onderdeel van reguliere subsidie-afspraken. De communicatie hierover vindt zoals gebruikelijk plaats. De doe-agenda heeft hier geen invloed op.

Reactie doe-agenda I Ouder worden (mensen merken dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden)

- **Punt 1 Zo snel mogelijk een stappenplan te maken welke specifieke inspanningen per jaar nodig zijn.** Onze reactie: we werken op dit moment aan een (meer)jarige planning voor deze doe agenda. We houden hierbij rekening met capaciteit medewerkers, financiën maar ook de omstandigheden (Corona). Groepsbijeenkomsten kunnen nu nog niet georganiseerd worden bijvoorbeeld.
- **Punt 2 Uit diverse onderzoeken en praktijkvoorbeelden blijkt, dat inwoners niet altijd zelf verantwoordelijk kunnen zijn. Wij vragen u uitdrukkelijk deze zorg over te nemen of in goede banen te leiden.** Onze reactie: Wij delen uw mening dat wij juist deze groep moeten bereiken en zoveel mogelijk moeten ondersteunen. Dit is onder andere terug te zien in ons voornemen om ons te richten op zelfstandig wonende ouderen met een lage opleiding en/of laag inkomen die onvoldoende lichamelijk

actief zijn, eenzaam zijn en/of weinig veerkracht hebben om te kunnen omgaan met veroudering (doel 4, inspanning 9).

- **Punt 3 De interventie gezond ouder worden snel op te pakken. Let hierbij ook op de jongdementerenden.** Onze reactie: We proberen inspanning 9 (Gezond ouder worden) zo snel mogelijk op te starten, rekening houdend met de zaken genoemd onder punt 1. Dit passen we aan in de lijst met inspanningen. De groep jongdementerenden hebben we niet speciaal genoemd, omdat de inspanning Gezond Ouder worden op veel groepen gericht kan worden. Wij onderschrijven het belang van aandacht voor mensen die jong dementeren. Daarom voegen we daar een zin over toe bij punt E in de doe-agenda.
- **Punt 4 Bij de uitvoering van de inspanningen aandacht te hebben voor de oudere nieuwe Nederlanders.** Onze reactie: deze groep hoort er uiteraard bij en zal meegenomen worden in de interventies. In de communicatie zullen we aandacht hebben voor het bereiken van deze groep.
- **Punt 5 Snel een methodiek te bedenken om te meten of je resultaat gericht hebt gewerkt c.q. werkt.** Onze reactie: De effecten van veel inspanningen hopen we terug te kunnen zien in de gezondheidsmonitor van de GGD. Daarnaast kijken we in samenwerking met de betrokkenen per inspanning hoe we gaan monitoren of de betreffende inspanning helpt om het doel dichterbij te brengen.
- **Punt 6 Spreekuren te organiseren voor de ontwikkeling van digitaal vaardige ouderen in de gemeente.** Onze reactie: Dit gebeurt door middel van het Digi-Taalhuis van de bibliotheek, waar onder andere ouderen terecht kunnen.
- **Punt 7 In het 1e kwartaal 2021 een mantelzorgconsulent aan te stellen.** Onze reactie: we erkennen het belang hiervan en stellen momenteel het functieprofiel op. De werving begint binnenkort en we hopen dat de consulent rond 1 april kan beginnen.
- **Punt 8 Een overzicht te maken, per dorp, van de huidige (sport)activiteiten voor ouderen.** Onze reactie: in samenwerking met diverse partners pakken we dit op. We werken aan een gemeentebrede activiteitenagenda, waar ook de (sport)activiteiten specifiek voor ouderen in te vinden zullen zijn. Daarnaast merken wij op dat veel activiteiten niet leeftijdgebonden zijn en we horen van inwoners dat zij activiteiten met andere generaties ook erg waardevol vinden.
- **Punt 9 Te voorkomen dat er bezuinigingen worden ingesteld die een belemmering tot gevolg kunnen hebben van de uitwerkingen van de doe-agenda's.** Onze reactie: De doe-agenda's laten zien wat we samen met alle betrokkenen willen bereiken de komende jaren. De budgetten voor de uitvoering van de Visie op Samenleven (en de daaruit voortvloeiende doe-agenda's) zijn door de Raad vastgesteld. Voor 2021 zijn deze bekend. Er is ook een meerjarenbegroting vastgesteld. Deze vormen samen het financiële kader voor de uitvoering. Vanaf 2022 krijgen we gemeentebreed helaas te maken met bezuinigingen. De Raad beslist waar de besparingen gevonden moeten worden. Hiervoor bestaan nog geen concrete voorstellen.
- **Punt 10 Ouderenbeleid kan niet alleen beleid ten behoeve van dementerenden inhouden. Er moet ook rekening gehouden worden met andersoortig beleid ten behoeve van niet dementerende ouderen in de samenleving.** Onze reactie: Hier zijn wij het mee eens. Bijna alle doelen en veel van de inspanningen komen ten goede van alle ouderen in onze gemeente. We weten dat het aantal oudere inwoners hoe dan ook stijgt. En dat we te maken krijgen met meer inwoners met dementie. Dat is de reden dat we naast de preventieve en algemene inspanningen extra aandacht besteden aan dementie. Dit gaan we in de doe-agenda nog duidelijker benadrukken door hierover een zin toe te voegen in het hoofdstuk Analyse vóór doel 1 en 2.
- **Punt 11 De ASD is benieuwd naar resultaten en voortgang.** Onze reactie: Uiteraard houden we de Adviesraad op de hoogte en stellen we u in de gelegenheid gevraagd en ongevraagd advies te geven naar aanleiding van de (tussen)resultaten.
- **Punt 12 Extra werk maken van de algemene herkenbaarheid van het Gebiedsteam.** Onze reactie: We zijn dit met u eens. We zijn van plan hiervoor een communicatieplan en -campagne te ontwikkelen in de eerste helft van 2021.

Reactie doe-agenda O Kwetsbare jeugdigen en ouders

- **Punt 1 Aanbeveling om nieuwe Nederlanders nog beter te bereiken door het algemeen bieden van tolken binnen de gemeente Ooststellingwerf waar ook artsen, ondernemers, dorpsbelangen gebruik van kunnen maken.** Onze reactie: Stichting Scala Welzijn werkt met sleutelpersonen uit diverse landen om beter in contact te komen met statushouders en die ook als tolk fungeren. Hierop kan in principe iedereen in de gemeente een beroep doen, als dat in het individuele belang van een 'nieuwe Nederlander' uit Ooststellingwerf is.
- **Punt 2. Veel jeugdigen die jeugdhulp met verblijf ontvangen. Er wordt aangegeven dat de reden een samenstel van factoren is en dat dit niet beïnvloed kan worden door de gemeente. Volgens ons kun je ook concluderen dat het effect van de bestaande inspanningen de afgelopen jaren tekort is geschoten. Intensiveer en richt de inspanningen op korte termijn, zodat er minder jeugdigen uit huis worden geplaatst en benoem hiervoor streefcijfers.** Onze reactie: Uiteraard is ons streven om zo min mogelijk jonge inwoners uit huis te plaatsen. Het inzetten van ambulante hulp kan helpen om dit te voorkomen en dat doen we ook. U wijst er terecht op dat dit belangrijk is. In de doe-agenda kiezen we daarnaast bewust voor verdere versterking van ons preventief jeugdbeleid, het eerder bereiken van jonge inwoners en ouders en het laagdrempelig beschikbaar zijn. Er blijven echter factoren die we lastig kunnen beïnvloeden. Deze noemen we ook in de doe-agenda. Naar aanleiding van uw advies hebben we de tekst die hierover gaat in de doe-agenda verduidelijkt door een alinea toe te voegen in het hoofdstuk Analyse onder A. We kiezen niet voor het benoemen van streefcijfers over het aantal trajecten jeugdhulp met verblijf aangezien we daar als individuele gemeente slechts een beperkte invloed op hebben. Uiteraard monitoren we wel en streven we ernaar dat het minder wordt of gelijk blijft. Onze inspanningen zijn daar ook op gericht.
- **Punt 3. Gebruik inzichten van het feitenblad uit de "Alliantie van Kracht" als leidraad te bij de bestrijding en doorbreking van generatie-armoede in Ooststellingwerf.** Onze reactie: De Alliantie van Kracht gaat over de belangrijke vraag hoe gezinnen uit de vicieuze cirkel van overerfbare armoede kunnen komen. Met het oog op de samenhang tussen armoede en jeugdproblematiek besteden we hier in doe-agenda C (Meedoen aan het maatschappelijk leven) aandacht aan. In de klankbordgroep Armoede werken alle betrokkenen die zich bezighouden met armoedebestrijding en het voorkomen ervan samen. Deze groep wil doorontwikkelen naar een Alliantie van Kracht tegen Armoede, waarbij juist het doorbreken van die vicieuze cirkel centraal staat. Wij zullen het feitenblad daarom specifiek onder hun aandacht brengen.
- **Punt 4. In de lijst met inspanningen staat het opstarten van buurtnetwerken in kwetsbare dorpen/buurtten pas in 2023 gepland. Geef dit prioriteit en pak dit op korte termijn op.** Onze reactie: Deze aanbeveling nemen wij over. We gaan in 2021 kijken op welke plekken dit het meest nodig is en passen de planning in de lijst met inspanningen (bijlage 1 bij doe-agenda) aan. Bij de uitvoering haken we aan bij bestaande overleggen en netwerken zoals het J-Oost overleg (overleg jongerenwerk, politie, onderwijs) en de netwerken wijkgericht werken (zie ook doe-agenda I - Ouder Worden) en eventuele andere initiatieven zoals in het Haerenkwartier.
- **Punt 5. Gezien de nog steeds grote problematiek in onze gemeente op het gebied van middelengebruik een pleidooi om zo spoedig mogelijk te komen tot een integraal preventiemodel (op de leefgebieden gezin, school, peergroep, vrije tijd).** Onze reactie: Wij begrijpen uw zorg en uw oproep en zijn het met u eens dat een samenhangende aanpak belangrijk is om middelengebruik te voorkomen of te begrenzen. We zijn net gestart met de Friese preventie aanpak, waar de aanpak van alcohol- & middelengebruik ook onderdeel van is. In deze aanpak werken we samen met vele andere betrokkenen met een integraal preventiemodel gericht op gezond leven in alle levensfasen. Daarbij is er aandacht voor allerlei factoren die daarmee samenhangen zoals leefomgeving, opvoeding, financiën, zorg/voorzieningen. De reden dat we dit in deze doe-agenda niet expliciet uitwerken is dat middelengebruik door jonge inwoners én door volwassenen straks in twee andere doe-agenda's aan de orde komt, namelijk Doe-agenda N (Jonge inwoners zijn weerbaar) en in Doe-agenda H (Mensen kunnen omgaan met fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen). Met de start van de Friese preventie aanpak treffen we hiervoor alvast de voorbereidingen. We voegen over bovenstaande een tekst tot aan de Doe-agenda bij de Analyse bij punt J.

- **Punt 6: Wenselijk om de belangrijkste aspecten van het preventie- en handavingsplan hiervan te vermelden, ook al is gezondheid van jonge inwoners geen onderwerp in deze Doe-agenda.** Onze reactie: We begrijpen deze wens en hebben de belangrijkste aspecten genoemd in de Doe-agenda bij de Analyse bij punt J.
- **Punt 7: In de lijst met inspanningen gaat het bij inspanning 12 (Pilot gebiedsteam op VVE-locaties). Ons inziens is een voorwaarde hiervoor dat er niet of nauwelijks personeelswijzigingen bij het Gebiedsteam plaatsvinden.** Onze reactie: Wij onderschrijven dit en streven er inderdaad naar om personeelswijzigingen te beperken.
- **Punt 8: In de lijst met inspanningen bij inspanning 15 (Aansluiting 18-/ 18+) de toelichting als volgt aanscherpen: waar mogelijk en nodig wordt de hulp voor de jeugdige van 18+ gecontinueerd tot 23 jaar.** Onze reactie: Dit advies nemen we over.
- **Punt 9: In de lijst met inspanningen gaat het bij inspanning 16 over onafhankelijke cliëntondersteuning. Het wordt niet als een inspanning geformuleerd. Wij adviseren om deze inspanning anders te formuleren, namelijk het verhogen van de bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuner. Voeg daarbij ook een streefdoelstelling toe.** Onze reactie: We hebben de beschikbaarheid van een onafhankelijke cliëntondersteuner wel als (bestaande) inspanning vermeld. De inspanning bestaat er uit dat we inwoners actief aanbieden om hier gebruik van te maken. Het is de keuze van inwoners of zij dat willen of niet. Via het doorlopende cliënttevredenheidsonderzoek monitoren we de bekendheid van deze mogelijkheid en nemen we actie als we merken dat deze onvoldoende is.

Ten slotte

Wij hopen met onze reacties recht te doen aan uw adviezen. We bedanken u heel hartelijk voor uw uitgebreide reactie op de Doe-agenda's. Wij waarderen het dat u de moeite en tijd nam om deze adviezen tot stand te brengen en vinden het fijn te horen dat u ook al bij de tot stand koming van de Doe-agenda's uw inbreng heeft geleverd. Dit droeg bij aan de kwaliteit en waarde van de doe-agenda's voor onze inwoners.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders

Willem Mutter
secretaris

Harry Oosterman
burgemeester